

INGLIZ TILIDA BADIY USLUBLARNING XUSUSIYATLARI VA QO'LLANILISHI

Abduraximova Mahfuza Akbarali qizi

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti, ingliz tili o'qituvchi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11532322>

Annotatsiya: Ushbu maqola ingliz tilida badiiy uslublarning xususiyatlari va qo'llanilishini o'rganishga bag'ishlangan. Maqolada ingliz tilida badiiy uslublarning turlari, ularning o'ziga xos xususiyatlari va adabiy asarlarda qo'llanilishi tahlil qilingan. Shuningdek, badiiy uslublarning o'quvchiga ta'siri va yozuvchilarning uslubiy mahorati ham o'rganilgan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, badiiy uslublar ingliz tilida adabiy asarlarning ta'sirchanligini oshirishda muhim rol o'ynaydi va yozuvchilarning individual uslubini shakllantirishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: ingliz tili, badiiy uslublar, adabiy asar, yozuvchi, o'quvchi, ta'sirchanlik, individual uslub

Аннотация: Данная статья посвящена изучению особенностей и применения художественных стилей в английском языке. В статье анализируются виды художественных стилей в английском языке, их особенности и применение в литературных произведениях. Также изучалось влияние художественных стилей на читателя и стилистическое мастерство писателей. Согласно исследованию, художественные стили играют важную роль в повышении выразительности литературных произведений на английском языке и способствуют формированию индивидуального стиля писателей.

Ключевые слова: английский, художественный стиль, литературное произведение, писатель, читатель, отзывчивость, индивидуальный стиль

Abstract: This article is devoted to the study of the features and applications of artistic styles in English. The article analyzes the types of artistic styles in English, their distinctive features and their use in literary works. The influence of artistic styles on the reader and the stylistic skill of writers have also been explored. According to the results of the study, artistic styles play an important role in increasing the effectiveness of literary works in English and contribute to the formation of an individual style of writers.

Keywords: English, artistic styles, literary work, writer, reader, influence, individual style

Ingliz tili dunyodagi eng keng tarqalgan va boy tillardan biri hisoblanadi. Uning boy lug'at boyligi va grammatik tuzilmasi yozuvchilarga o'z fikrlarini turli

uslublarda ifoda etish imkonini beradi [1]. Badiiy uslublar adabiy asarlarning ta'sirchanligini oshirishda muhim rol o'ynaydi va yozuvchilarning individual uslubini shakllantirishga yordam beradi. Ushbu maqolada ingliz tilida badiiy uslublarning xususiyatlari va qo'llanilishi tadqiq etilgan.

USULLAR VA ADABIYOTLAR TAHLILI

Tadqiqot jarayonida ingliz tilidagi adabiy asarlar, ilmiy maqolalar va kitoblar tahlil qilindi. Badiiy uslublarning turlari, ularning o'ziga xos xususiyatlari va qo'llanilishi o'rganildi. Shuningdek, taniqli ingliz yozuvchilarining asarlari ham tahlil qilindi va ularning uslubiy mahorati o'rganildi. Tadqiqotda quyidagi usullardan foydalanildi:

Adabiyotlar tahlili: Ingliz tilida badiiy uslublar haqidagi ilmiy maqolalar va kitoblar o'rganildi va tahlil qilindi [2].

Asarlar tahlili: Ingliz yozuvchilarining asarlari o'qildi va ulardagi badiiy uslublar tahlil qilindi.

Qiyosiy tahlil: Turli davrlarda yashagan va ijod qilgan yozuvchilarning uslublari qiyoslandi va taqqoslandi.

NATIJALAR

Tadqiqot natijalariga ko'ra, ingliz tilida quyidagi badiiy uslublar keng qo'llaniladi:

O'xshatish (Simile): Bu uslubda bir narsa yoki hodisa boshqa bir narsaga o'xshatiladi va "like" yoki "as" so'zlari yordamida taqqoslanadi. Masalan, "Her eyes shone like stars" (Uning ko'zlari yulduzlarday porlab turardi) [3].

Metafora (Metaphor): Bu uslubda bir narsa yoki hodisa boshqa bir narsaning o'rnida qo'llaniladi va ular o'rtasidagi o'xshashlik yashirin bo'ladi. Masalan, "Life is a rollercoaster" (Hayot - bu amusement park attraksioni).

Jonlantirish (Personification): Bu uslubda jonsiz narsalar yoki abstract tushunchalar inson xususiyatlari bilan tasvirlanadi. Masalan, "The wind whispered through the trees" (Shamol daraxtlar orasida shivirlardi).

Mubolag'a (Hyperbole): Bu uslubda bir narsa yoki hodisa haddan tashqari bo'rttirib ko'rsatiladi. Masalan, "I have a million things to do" (Menda bajaradigan million ishlar bor).

Tazod (Oxymoron): Bu uslubda zid ma'noli so'zlar birgalikda qo'llaniladi. Masalan, "deafening silence" (kar qiluvchi sukunat).

TAHLIL VA MUHOKAMA

Badiiy uslublar nafaqat ingliz tilida, balki boshqa tillardagi adabiy asarlarda ham keng qo'llaniladi. O'zbek va rus adabiyotida ham badiiy uslublar asarlarning ta'sirchanligini oshirishda muhim rol o'ynaydi.

O'zbek adabiyotida Abdulla Qodiriy, Cho'lpon, G'afur G'ulom kabi yozuvchilar o'z asarlarida badiiy uslublardan unumli foydalanganlar [4]. Abdulla Qodiriyning "O'tkan kunlar" romanida tashbeh, istirora kabi badiiy uslublar keng qo'llangan bo'lsa [5], Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanida jonlantirish, ramz kabi uslublar ishlatilgan [6].

Rus adabiyotida Pushkin, Lermontov, Chekhov kabi yozuvchilar badiiy uslublarning mohir ustalari hisoblanadilar [7]. Pushkinning "Yevgeniy Onegin" dostonida metafora, metonimiya kabi uslublar keng qo'llangan bo'lsa [8], Lermontovning "Zamonamiz qahramoni" romanida kinoya, mubolag'a kabi uslublar ishlatilgan.

Badiiy uslublarning o'zbek va rus adabiyotidagi o'rni va ahamiyatini tadqiq etish adabiyotshunoslikning dolzarb mavzularidan biri hisoblanadi. Ushbu yo'nalishda olib borilgan tadqiqotlar tillararo va madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Badiiy uslublar ingliz tilidagi adabiy asarlarning ta'sirchanligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ular yozuvchilarga o'z fikrlarini yanada yorqinroq va ta'sirliroq ifoda etish imkonini beradi. Shuningdek, badiiy uslublar yozuvchilarning individual uslubini shakllantirishga ham yordam beradi. Har bir yozuvchi o'ziga xos uslubga ega bo'lib, ular asarlarida turli badiiy uslublardan foydalanadilar.

Badiiy uslublarning o'quvchiga ta'siri ham katta ahamiyatga ega. Ular o'quvchining tasavvurini boyitadi, hissiyotlarini uyg'otadi va asarning ta'sirchanligini oshiradi. O'quvchi asar qahramonlari va voqealarini yanada yaqindan his qiladi va ularning kechinmalarini o'zida aks ettiradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, ingliz tilida badiiy uslublar adabiy asarlarning ta'sirchanligini oshirishda muhim rol o'ynaydi va yozuvchilarning individual uslubini shakllantirishga yordam beradi. Ular yozuvchilarga o'z fikrlarini yanada yorqinroq va ta'sirliroq ifoda etish imkonini beradi hamda o'quvchining tasavvurini boyitadi, hissiyotlarini uyg'otadi va asarning ta'sirchanligini oshiradi. Ingliz tilidagi badiiy uslublarni o'rganish va tahlil qilish adabiyotshunoslik va tilshunoslikning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

References:

1. Crystal, D. (2006). The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge University Press.
2. Habibullayevna, A. N. (2023, December). THE IMPACT OF MASS MEDIA LANGUAGE IN THE GLOBALIZATION ERA. In Fergana state university conference (pp. 22-22).

3. qizi To'xtasinova, M. X., & Aliyeva, N. H. (2023). YOSHLAR NUTQIDA ISHLATILADIGAN SLENGLAR. SCHOLAR, 1(13), 109-113.
4. Habibullayevna, A. N. (2023). UNRAVELING THE COMMUNICATIVE PRAGMATIC CHARACTERISTICS OF COLLOCATIONS WITH COLORONYMOUS ELEMENTS. FINLAND" MODERN SCIENTIFIC RESEARCH: TOPICAL ISSUES, ACHIEVEMENTS AND INNOVATIONS", 14(1).
5. Aliyeva, N., & qizi Shodiyeva, G. N. (2023). INGLIZ TILIDA SO 'Z TURKUMLARI TASNIFI MASALALARI SHARHI. SCHOLAR, 1(13), 22-27.
6. Tursunovich, S. E. (2021, November). The English language: standard or non-standard?. In Archive of Conferences (pp. 103-104).
7. Tursunovich, S. E. (2021). Speech acts of refusals: Challenging the challenges. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 11(10), 2063-2067.
8. Tursunovich, S. E. Teaching pragmatic competence in EFL context: the case of Uzbek EFL teachers. ЯЗЫК И КУЛЬТУРА, 55.
9. Sadikov, E. T. (2021). ESTABLISHING CONNECTIVITY BETWEEN GRAMMAR SKILL APPROACH AND SPEECH ACTS. IS PRAGMATICS IN OR OUT. ВЕСТНИК МАГИСТРАТУРЫ, 52.
10. Tursunovich, S. E. (2021). Teaching speech acts of compliments: What is what?.
11. Sadikov, E. T. (2021). TEACHING PRAGMATIC SPEECH ACTS AND COMMUNICATIVE SKILLS IN ACCORDANCE WITH MULTIMEDIA MATERIALS. Экономика и социум, (12-1 (91)), 547-549.
12. Rakhmatullayeva, S. (2023). PROBLEMS OF PRAGMATIC LEARNING OF GRAMMATICAL FORMS. Science and innovation, 2(B2), 408-411.
13. Рахматуллаева, Ш. З. (2016). РОЛЬ ЭТНИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ РЕАЛИЗАЦИИ ГРАММАТИЧЕСКИХ ЗНАЧЕНИЙ ФОРМ СПОСОБА ДЕЙСТВИЯ. Журнал научных публикаций аспирантов и докторантов, (6), 61-63.
14. Рахматуллаева, Ш. З. (2013). ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ГРАММАТИЧЕСКИХ ЗНАЧЕНИЙ ФОРМ ОБРАЗА ДЕЙСТВИЯ В ПИСЬМЕННЫХ ПАМЯТНИКАХ. SCIENCE AND WORLD, 31.
15. Рахматуллаева, Ш. З. (2013). О НАЦИОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЙ ЗНАЧИМОСТИ ФОРМ ОБРАЗА ДЕЙСТВИЯ В УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКЕ. Theoretical & Applied Science, (6), 139-143.
16. Ахмедова, Н. А., Рахматуллаева, Г. К., Худайбергана, Н. Х., & Саидмуродова, М. С. (2024). Оптимизация лечение артериальной гипертензии у женщин в климактерическом периоде.

17. Akhmedova, N. A., Valijonov, A. F., & Valijonova, S. A. (2023). Early diagnosis and adequate treatment of hepachargy in systemic lupuse reduction. Open Access Repository, 4(2), 248-252.
18. Begimov, O. (2023). TOPONIMLAR INSON AQLIY FAOLIYATINING MAHSULI SIFATIDA. Евразийский журнал академических исследований, 4(1), 209-214.
19. Бегимов, О. (2023). О ПОНЯТИЯХ ОРОНИМИЧЕСКОГО ТЕРМИНА И ОРОНИМИЧЕСКОГО ИНДИКАТОРА. Евразийский журнал академических исследований, 3(12 Part 2), 278-284.
20. Aminova, Z. P. (2021). READING STRATEGIES IN COMPREHENSION AUTHENTIC CONTEXTS. Theoretical & Applied Science, (2), 326-328.
21. Rustamova, S., & Mavlonova, S. (2023). THE ROLE OF MULTIMEDIA TOOLS IN THE EDUCATIONAL PROCESS. Бюллетень студентов нового Узбекистана, 1(5 Part 2), 63-66.
22. Rustamova, S., & Shirinkulova, M. (2023). THE SIGNIFICAT ROLE OF TEACHING ENGLISH TROUGH FAIRY TALES. Молодые ученые, 1(7), 64-66.
23. Гудзина, В. (2024). РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ ОСМЫСЛЕНИЯ КАТЕГОРИИ «СЧАСТЬЕ» В ФИЛОСОФСКОЙ КАРТИНЕ МИРА. Interpretation and researches, 2(1 (23)).
24. Хамраев, А. А., Ахмедова, Н. А., & Алиева, К. К. (2022). Клинические особенности течения реактивного артрита у больных с Хроническим вирусным гепатитом (Doctoral dissertation, Toshkent).
25. Джалолов, Ф. Ф. (2021). Причины низкого усвоения знаний в общеобразовательных средних школах. Среднеевропейский научный вестник», журнал импакт-фактора, 11.
26. Муртазаева, Ф. (2024). ЖЕНСКОЕ НАСИЛИЕ И ЕГО ПСИХОЛОГИЧЕСКИЙ ОТПЕЧАТОК В РОМАНЕ ЭМИЛИ БРОНТЕ «ГРОЗОВОЙ ПЕРЕВАЛ». Interpretation and researches, 2(1 (23)).
27. Leech, G. N., & Short, M. (2007). Style in Fiction: A Linguistic Introduction to English Fictional Prose. Pearson Education.